

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

CII. De modo redeundi ad Deum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

* Matth. 16. c

* 2. Cor. 5. d

cum hominibus, primū ab eis carnaliter dilectus est. Cum autē pro amicis suis animam ponere vellet: jam spiritum diligebant, sed adhuc carnaliter. Unde & Petrus loquenti de passione sua respondit ^a: *Absit à te Domine, non erit tibi hoc.* Sed cum per eandem passionem fieri mysterium redemptionis agnoscerent, in ipsa passione jam carnem spiritualiter diligebant. Resurgente autem eo & ascendente Spiritum spiritualiter amant, latique decantant ^b. *Etsi cognovimus secundum carnem Christum, sed nunc jam non novimus.* Nos quoque carnem nostram carnaliter diligimus: cum eius desideria diligimus & perficimus. Spiritum carnaliter, quando eum flendo, suspirando, gemendo in oratione conterimus. Carnem spiritualiter, cum eam spiritui subiectam in bonis spiritualiter exercentes, cum discretione servamus. Spiritum spiritualiter, etiam ipsa spiritualia studia nostra fraternæ utilitati ex charitate postponimus.

S E R M O C I I.

De modo redeundi ad Deum.

* Prov. 16. c

* Gen. 3. b

Per quos gra-
tus redeundum
ad Deum, nem-
pe per eos, qui
us primus ho-
mo cecidit.

* Mich. 6. b

* ad Tit. 2. c

* Ibidem.

Est ad Deum quidam redeundi modus primi hominis casui oppositus. Adam quippe in paradiso positus, primo perdidit circumspectionem Dei. Testatur enim beatus Augustinus, quod nequaquam tentator hominem de paradiso eiecisset, nisi aliqua elatio in anima hominis præcessisset, cum verissimè scriptum sit ^a: *Ante ruinam exaltatur cor.* Secundò perdidit justitiam, quando uxoris voci plus quam divinæ obedivit. Justitia enim est virtus quæ suum cuique reddit. Tertiò amisit iudicium, cum post peccatum correctus, oblique per mulierem retorfit propriam culpam in auctorem, dicens ^b: *Mulier quam dedisti mihi sociam, dedit mihi de ligno, & comedi.* Eisdem ergò virtutum gradibus redeundum est homini in exilio posito, quibus primus expelli meruit de paradiso. Primum itaque faciendum est iudicium, deindè exercenda justitia, tandem circumspectio adhibenda. Et iudicium quidem nobis, ut nosipfos judicemus & accusemus, justitiam proximo, circumspectionem debemus Deo.

Hanc redeundi viam ostendit nobis Micheas propheta dicens ^c: *Indicabo tibi, ô homo, quid sit bonum, & quid Deus requirat à te: utique facere iudicium, & diligere misericordiam & ambulare sollicitè cum Deo tuo.* Hanc salutis viam testatur Apostolus Christum docuisse, dicens ^d: *Apparuit gratia Dei salvatoris nostri omnibus hominibus, erudiens nos, ut abnegantes impietatem & secularia desideria, sobriè & justè & piè vivamus in hoc seculo, &c.* Sobriè scilicet quantum ad nos, justè ad proximum, piè ad Deum. Qui etiam manifestius intulit circumspectionem Dei, dicens ^d: *Expectantes beatam spem & adventum gloria magni Dei & Salvatoris nostri Iesu Christi.* Et in multis aliis Scripturæ sacræ locis si hic ordo viæ & institutio vitæ quæratur, potest

potest inveniri, ut illud ^f: *Beatus vir qui in sapientia morabitur, & qui in* ^f Eccli. 14. d
justitia meditabitur, & in sensu cogitabit circumspeditionem Dei. Moratur si-
 quidem in sapientia, & sapiens est qui semetipsum hic dijudicat, ut æter-
 num Dei judicium evadat. *Si enim* (ait Apostolus ^g) *nosmetipsos dijudica-* ^g 1. Cor. 11. g
remus, non utique judicaremur. Sapiens est non secundum sapientiam huius
 sæculi, sed secundum illam quæ trahitur de occultis, per quam utique mi-
 ro Dei opere agitur, ut electi quique tunctionibus & pressuris hic attriti, in
 ædificio veri Salomonis sine sonitu mallei postmodum collocentur.

S E R M O C I I I.

De quatuor gradibus quibus electorum profectus di-
stinguitur.

Quatuor gradibus distinguitur omnium electorum profectus. Primò
 enim fit quisque amicus suæ animæ; secundo fit amicus justitiæ; ^{Primus Gradus}
 tertio sapientiæ; quarto fit sapiens. In primo profectu vitat omnia quæ ^{profectus electo-}
 animam possunt offendere, & diligit ea quæ eam possunt mulcere. Horret ^{rum, quo homo}
 ergo infernum, & cœlum concupiscit: ita potest implere illud divinum ^{fit amicus ani-}
 præceptum, quod in prima conversione sua accepit ^a: *Diliges proximum* ^a Match. 22. d
tuum sicut teipsum. Nam dum secundum carnem ambulat, nullo modo po-
 test. Cum autem spiritu Dei agitur, facile potest. Quid enim habeat emo-
 lumentum homo, si proximus eius ardeat in inferno: aut quid perdidit, si
 secum fuerit in paradiso? Neque enim talis est illa paradisi hæreditas, ut
 possidentium numero minuatur. Diligit ergo proximum, quem non vult
 malum pati, sicut nec seipsum, & quem sicut seipsum vult possidere cœlum.
 Hoc autem suo, id est hominis spiritu, quando posset, ut scilicet expave-
 sceret gehennam, ac cœlestia desideraret: Sed potest hoc illius spiritu cui
 dictum est ^b. *Si ascendero in cœlum, tu illic es, &c.* Spiritus quippe sapien- ^b Psal. 138. b
 tiæ ubique præsens, novit quid in cœlo, & quid agatur in inferno. Cùm-
 que mentem humanam replevit, & de pœnis inferni incuit timorem, &
 cœlestium amorem infundit: sicque facit hominem amare seipsum, & di-
 cit ei ^c: *Miserere animæ tuæ, placens Deo.* Primum igitur est diligere se, ^c Eccli. 30. b
 deinde proximum. Non enim dictum est, *diliges te sicut proximum, sed*
diliges proximum sicut te. Hoc modo fit amator animæ suæ per Spiritum
 sanctum, quem ex fide accepit.

Accepto autem hoc dono, non debet eo solo contentus esse, sed ad
 maiora provehî, & in melius proficere. Vivit autem jam per spiritum. Sed
 si per spiritum vivimus (ait Apostolus) *spiritu & ambulemus* ^d. Et alibi di- ^d Galat. 5. c
 cit ^e: *Nos verò omnes revelata facie gloriam Dei specularantes, in eandem imagi-*
nem transformamur à claritate in claritatem, tanquam à Domini spiritu. ^e 2. Cor. 3. a
 Hoc ipsum & Psalmista de sanctis videtur sensisse. *Benedictionem, inquit,* ^f Psal. 82. b
 dabit